

Kungl. Maj:ts tal

på rikssalen vid riksdagens öppnande den 16 januari 1912.

Gode Herrar och Svenske Män!

Jag hälsar Eder, svenska folkets målsmän, hvilka nu församlats till ett första riksmöte efter skedda nyval till båda kamrarna. Särskildt betydelsefulla hafva dessa val varit ur den synpunkten, att därvid för första gången tillämpats de nya grundlagsbestämmelserna angående utsträckt rösträtt i förening med proportionellt valsätt. Olika åsikter hafva funnits och finnas rörande det nya valsättet och uppenbart har blifvit, att detsamma i vissa afseenden tarfvar revision. Men alla böra vi enas i att med glädje och tillförsikt hälsa det nya sakernas skick, som är den vidgade rösträttens hufvudinnebörd: att den svenska riksdagen numera med vida större sanning än tillföre kan sägas representera det svenska folket.

Den genomförda förändringen af rösträtten till Andra kammaren har borttagit den skarpa skiljelinje, som hänfört sig till medborgarnes olikhet i ekonomiska villkor. Men alltjämt gäller, att kvinnan i det väsentliga saknar den förnämsta af medborgerliga rättigheter. Hänsyn såväl till rättvisa som till statens välförstådda nytta kräfver, att detta missförhållande ändras. Det är därför Min afsikt att vid innevarande riksdag förelägga Eder förslag till ändringar i riksdagsordningen i syfte att kvinna må erhålla valrätt och valbarhet till riksdagen på samma villkor som man.

Rikets förhållande till främmande makter är fortfarande vänskapligt.

På civillagstiftningens område ärnar Jag aflåta förslag till ändrade bestämmelser rörande grunderna för exekutiv auktion äfvensom förslag till häfvande för viss tid, så vidt angår kronans rätt, af nu gällande föreskrifter om tjuguarig häfd. Under arbete äro vissa ändringar i strafflagen, af hvilka en afser bestämmelserna om barnamord och en annan bestämmelserna rörande försök att tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse.

Tyvärr kan Jag ej vid denna riksdag aflåta proposition om ny krigslagstiftning. Förefintliga förslag måste genomgå noggrann bearbetning

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml.

för att bringas i öfverensstämmelse med befogade kraf på rättssäkerhet och humanitet.

På det sociala området kommer Jag att föreslå Eder lagar om arbetareskydd, om understödsföreningar och om moderskapsförsäkring. Till samlande och stärkande af statens verksamhet beträffande de sociala ärendena anser Jag en socialstyrelse böra upprättas och äskar för sådant ändamål nödigt anslag.

I syfte att åstadkomma ett alltigenom planmässigt försvarsväsende, som är ägnadt att trygga vårt oberoende utan att öfverskrida folkets bärkraft, har Jag åt beredningar af kunnige och erfarne män uppdragit att anställa en utredning. Emellertid skulle det vara synnerligen gagneligt, om, innan dessa beredningar slutfört sitt arbete, full klarhet kunde vinnas rörande effektiviteten af vissa anordningar i det nuvarande försvaret. För sådant ändamål äskar Jag anslag till anställande af en försöksmobilisering inom begränsadt område.

Jag ärnar föreslå Eder en inskränkning i de icke vapenföra värnpliktigas tjänstgöring äfvensom vissa lättnader i fråga om sådana värnpliktiga, som äro familjeförsörjare.

Sedan Jag med hänsyn till den påbörjade försvarsutredningen beslutit att tills vidare låta anstå med byggandet af den s. k. F-båten, äskar Jag följaktligen ej något belopp för fullföljande af sådan byggnad, utan föreslår Jag Eder att i stället afsätta en viss summa för att, efter det resultat af försvarsberedningarnas arbete föreligger, användas för anskaffning af krigsfartygsmateriell.

Nykterhetsfrågan står i främsta ledet af de stora spörsmål, som till vårt folks lycka och välfärd måste vinna en tillfredsställande lösning. För att förbereda denna lösning har Jag tillsatt en kommitté af insiktsfulla och för folknykterheten djupt intresserade medborgare.

Jag föreslår en ny ordning för statsbidragen till folkhögskolorna och inspektion öfver dessa skolor äfvensom en omorganisation af folkbiblioteksväsendet.

Synnerligen nödvändigt är att ägna näringarna sorgfällig omvårdnad. Bland annat föreslår Jag Eder i sådant afseende en lagstiftning angående frilager och tullrestitutionsupplag. Jämväl vill jag aflåta proposition om ett tidsenligare ordnande af skogsundervisningen.

Jag äskar ökade medel för egna-hems-rörelsens utveckling. Jag föreslår Eder att bevilja ett anslag till inköp af skogbärande mark för statens räkning.

Vårt land har under det gångna året hemsökts af en epidemisk sjukdom, den s. k. barnförlamningen, som i flera trakter skördat talrika offer. För att åt sådana, som genomgått sjukdomen, söka bereda räddning eller åtminstone lindring från dess följder har Jag förberedt vissa anordningar, för hvilkas genomförande Jag äskar ett anslag.

Statsregleringen är af Mig uppgjord utan anlitande af nya skatte-källor. Jag har funnit angeläget att i densamma söka upptaga förslagsanslagen till möjligast noggranna belopp.

Den kommunala skattefrågan är under utredning, men dess lösning torde ej vara att förvänta så snart. Jag har emellertid funnit det synnerligen maktpåliggande att utan vidare uppskof komma de kommuner, som lida mest af den kommunala skattebördans ojämnhet, till hjälp, och äskar Jag för sådant ändamål ett anslag.

Nedkallande Guds välsignelse öfver Eder och Edra arbeten förklarar Jag detta riksmöte öppnadt och förblifver Eder, Gode Herrar och Svenske Män, med all konungslig nåd och ynnest städse väl bevågen.
